

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

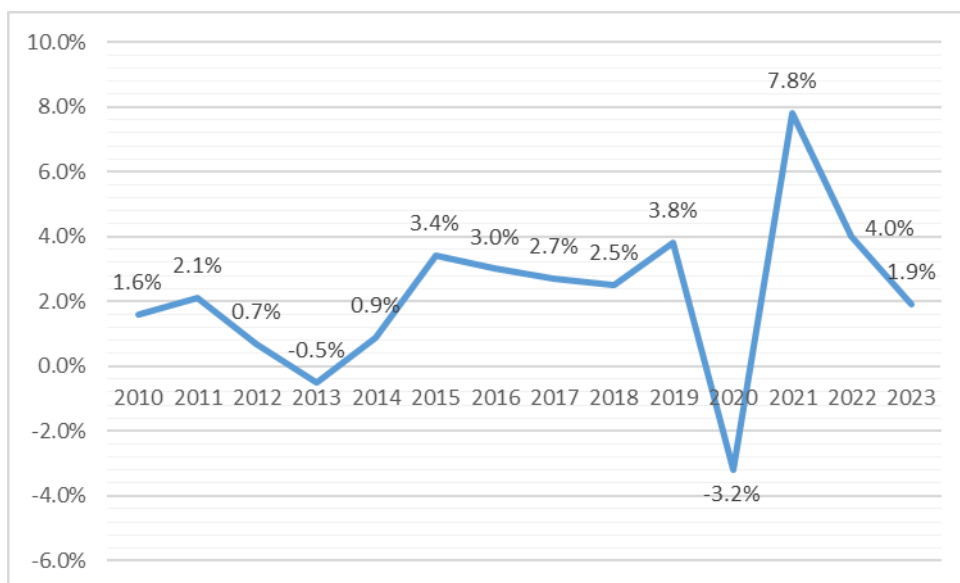
(АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)

През 2023 г. brutният вътрешен продукт (БВП) на България възлиза на 185.233 млрд. лева. Реалният растеж на БВП е 1.9% спрямо 2022 година

БВП за 2023 г. - актуализирани данни

През 2023 г. БВП се увеличава в реално изражение с 1.9% спрямо 2022 година. Актуализираните годишни данни за БВП за 2023 г. са разработени с данни от годишните изчерпателни статистически изследвания, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Фиг. 1. Годишен растеж на БВП за периода 2010 - 2023 година¹

¹ Следвайки приетите препоръки на Европейската система от сметки, 2010 (ЕСС 2010) и на Хармонизираната европейската политика за ревизии (European revision policy - HERP) за хармонизиране на политиката за осъществяване на ревизии на националните сметки на европейско ниво, през 2024 г. се проведе координирана бенчмарк ревизия за държавите - членки на Европейския съюз (ЕС). В съответствие с политиката за ревизии на НСИ и изискванията на Евростат данните за периода 2018 - 2022 г. са ревизирани вследствие на методологическа ревизия за подобряване на методите за изчисляване на компонентите на БВП по трите метода. Данните за brutния национален доход са ревизирани за периода 2014 - 2022 година - данните са налични на [сайта на НСИ](#).

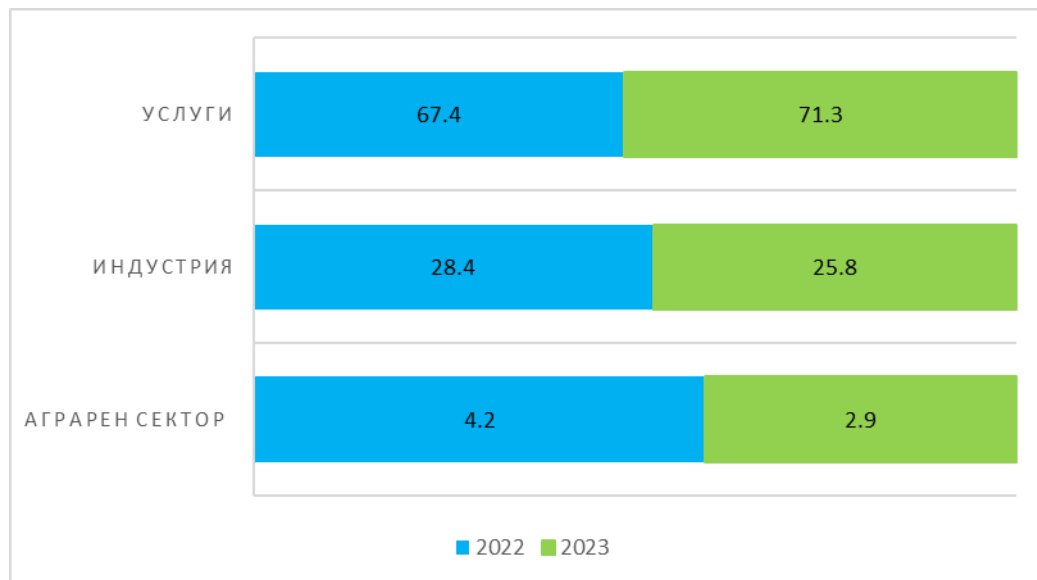
Съгласно Хармонизираната европейска политика за ревизии (HERP) при бенчмарк ревизия се променя референтната година за изчисляване на индексите на физическия обем. Този показател вече се изчислява въз основа на стойностите на съответния показател по съпоставими цени на 2020 година.

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА (АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)

БВП през 2023 г. - актуализирани данни по производствен метод

За 2023 г. БВП достига номинален стойностен обем от 185 233 млн. лева² (виж табл. 1 от приложението). Брутната добавена стойност възлиза на 162 414 млн. лева.

Фиг. 2. Структура на БДС по икономически сектори през 2022 и 2023 година, %

През 2023 г. секторът на услугите увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 3.9 процентни пункта до 71.3%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в индустриалния сектор, намалява до 25.8% през 2023 г. при 28.4% през 2022 година. Относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява с 1.3 процентни пункта до 2.9%.

Реалният растеж на БВП е 1.9% спрямо 2022 година. Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 1.3% на годишна база. По-конкретно, през 2023 г. растежът се определя от регистрираното увеличение при:

- Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - увеличение с 5.8%;
- Операции с недвижими имоти - увеличение с 8.0%;
- Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - повишение с 4.3%;
- Строителство - повишение с 3.8%;

² При сравнение на данните следва да се има предвид, че предварителните данни за БВП за 2023 година, публикувани с [прессъобщението](#) на 08.03.2024 г., са сума от оценките на тримесечните данни и са ревизирани след получаване на пълната информация от отчетните единици с годишните отчети на предприятията и актуализирана административна информация.

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА (АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)

- Професионални дейности и научни изследвания, административни и спомагателни дейности - нарастване с 3.8%;
- Финансови и застрахователни дейности - повишение с 3.0%;
- Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - нарастване с 2.9%;

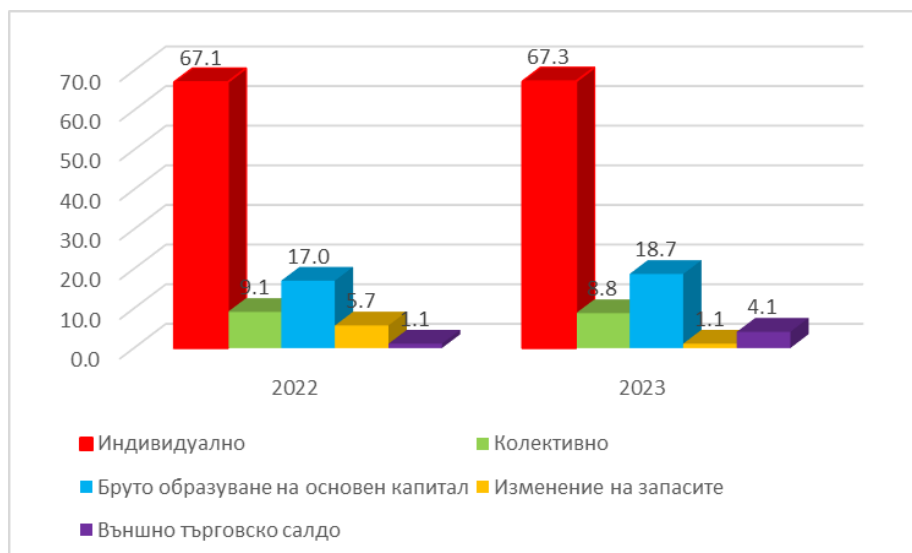
Спад на годишна база е регистриран при:

- Селско, горско и рибно стопанство - с 15.3%;
- Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване - с 5.3%;
- Култура, спорт и развлечения; други дейности - с 3.0%.

БВП през 2023 г. - актуализирани данни по компоненти на крайното използване

През 2023 г. за крайно потребление са изразходвани 76.1% от БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал) формират 18.7% от БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е положително.

Фиг. 3. Структура на компонентите на крайното използване на БВП през 2022 и 2023 година, %

По отношение на компонентите на крайното използване влияние за реалния растеж на БВП има крайното потребление с увеличение от 1.3% и бруто образуване

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА (АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)

на основен капитал - с 10.2%. През 2023 г. износът на стоки и услуги остава без промяна, а вносът на стоки и услуги намалява с 5.5% в сравнение с 2022 година.

БВП през 2023 г. - актуализирани данни спрямо предварителни данни

През 2023 г. БВП се увеличава в реално изражение с 1.9% спрямо 2022 г. според актуализираните данни, или с 0.1 процентни пункта повече в сравнение с 1.8% според предварителните данни, публикувани с [прессъобщението на 08.03.2024 г.](#), където БВП е получен само като сума от тримесечни данни³.

През 2023 г. в номинално изражение БВП е в размер на 185.233 млрд. лв. според актуализираните данни, или с 1.489 млрд. лв. повече в сравнение с номиналния стойностен обем от 183.743 млрд. лв. съгласно предварителните данни.

Върху актуализираните данни влияние оказват ревизиите вследствие на годишните изчерпателни изследвания в областта на статистиката, получената информация от годишните отчети на предприятията, както и въз основа на актуализирана административна информация спрямо наличната информация при оповестяването на предварителните данни.

Върху актуализираните данни влияние оказват и измененията при компонентите на крайното използване на БВП - индивидуално потребление, колективно потребление, бруто образуване на основен капитал, изменение на запасите, внос и износ на стоки и услуги, в сравнение с наличната информация при оповестяването на предварителните данни.

³ За повече информация виж бележките под линия на стр. 1 и 2 и методологичните бележки на стр. 6.

**БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА
(АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)**

Приложение

Таблица 1

**Брутен вътрешен продукт за 2023 година
(актуализирани данни)**

№	Показател	2023 г.		
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял, %	
			в БДС	в БВП
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	162414.4	100.0	87.7
2	Аграрен сектор	4663.4	2.9	2.5
3	Индустрия	41971.9	25.8	22.7
4	Услуги	115779.1	71.3	62.5
5	Корективи	22818.1		12.3
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	185232.5		100.0
	<i>По елементи на крайното използване:</i>			
7	Крайно потребление (8+9)	141050.7		76.1
8	Индивидуално	124693.7		67.3
9	Колективно	16357.0		8.8
10	Бруто капиталообразуване (11+12)	36582.6		19.8
11	В основен капитал	34624.2		18.7
12	Изменение на запасите	1958.4		1.1
13	Външнотърговско салдо (14 - 15)	7599.2		4.1
14	Износ на стоки и услуги	114631.7		61.9
15	Внос на стоки и услуги	107032.5		57.8
16	Статистическа разлика	0.0		0.0

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА (АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)

Методологични бележки

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система от сметки, 2010“ (ЕСС 2010) - издание на Евростат, и на „Системата на националните сметки“, 2008 - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на системата за национални сметки е брутният вътрешен продукт (БВП).

Предварителните годишни оценки за БВП и заетост са сума от оценките на тримесечните данни и се разработват Т+65 дни след изтичане на отчетния период. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация. Актуализирани годишни данни за БВП и заетост се разработват Т+9 месеца след изтичане на отчетния период и подлежат на ревизии с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на статистиката, както и въз основа на актуализирана административна информация.

В практиката на системата от национални сметки съществуват два основни типа ревизии на данните. Първият тип ревизии са текущи, регулярни, характеризиращи се с наличие на нова или актуализирана статистическа информация на базата на статистически изследвания или административни източници (счетоводни отчети на предприятията, данъчна информация, платежен баланс и други). Вторият тип ревизии са свързани с промяна на използвана методология и изчислителни процедури за конкретни статистически показатели. Политиката за ревизия на данните на национални сметки е публикувана и на [сайта на НСИ](#).

Следвайки приетите препоръки на Европейската система от сметки, 2010 (ЕСС 2010) и на Хармонизираната европейската политика за ревизии (European revision policy - HERP) за хармонизиране на политиката за осъществяване на ревизии на националните сметки на европейско ниво, през 2024 г. се проведе координирана бенчмарк ревизия за държавите - членки на Европейския съюз (ЕС). В съответствие с политиката за ревизии на НСИ и изискванията на Евростат данните за периода 2018 - 2022 г. са ревизирани вследствие на методологическа ревизия за подобряване на методите за изчисляване на компонентите на БВП по трите метода. Данните за брутният национален доход (БНД) са ревизирани за периода 2014 - 2022 година.

Потребителите на статистическа информация са информирани за извършваната бенчмарк ревизия съгласно утвърдения [Календар за разпространение на резултатите от статистическите изследвания](#) на НСИ, предварително обявения [Календар на ревизии на динамични редове](#), за който е посветена статия в [Брой 2 на Списание „Статистика“](#) от юни 2024 г., чрез специално [прессъобщение на интернет страницата](#)

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА (АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ)

[на НСИ](#) от 24 септември 2024 г., както и чрез информация, споделена през социалните мрежи.

Съгласно одобрена Програма за разработване на данни в областта на нефинансови национални сметки НСИ публикува предварителни и актуализирани годишни данни. Датата за публикуване на статистическата информация е посочена в Календара за представяне на резултатите от статистическите изследвания на НСИ. Календарът е наличен на [интернет страницата на НСИ](#).